

ЗВІТ

за результатами моніторингового візиту до найпростішого укриття

27.05.2026

м. Херсон

Мета візиту: моніторинг об'єкту фонду захисних споруд щодо можливості використання його для укриття населення як найпростішого укриття відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

Склад моніторингової групи:

Донець Василь Васильович – Представник Уповноваженого з прав людини Верховної Ради України у Херсонській та Миколаївській областях;

Васильковець Наталя Володимирівна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Херсонській області;

Матвєєва Наталія Миронівна – Регіональна координаторка взаємодії з громадськістю при представнику Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Херсонській та Миколаївській областях.

Моніторинговий візит проводився у присутності:

Музика Наталія Михайлівна – викладачка на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Назва об'єкта моніторингу, адреса, форма власності, керівництво установи, інша інформація:

Повна назва об'єкта моніторингу: ОЦЗН на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету;

Повна адреса об'єкта моніторингу: м. Херсон, вул. Садова, буд. 17.

Форма власності: державний заклад;

Балансоутримувач (власник) об'єкту моніторингу: Херсонський державний аграрно-економічний університет.

Інформація про здійснення попереднього моніторингового візиту:

Попередній моніторинговий візит не здійснювався.

Загальна характеристика об'єкту (споруди, будівлі, приміщення):

Підвальне приміщення, вбудоване в будівлю, загальною площею 200 кв.м.

Максимальна можливість заповнення укриття

Кількість осіб: до 300 осіб відповідно до розрахунку 0,6 кв.м. на особу.

Кількість осіб, яка ймовірно використає укриття

Кількість осіб: 0

Примітка: _____

1. Наявність показчиків руху до укриття

Так

Ні

Примітка: Показчики руху до укриття розміщені всередині приміщення. Зовні відсутні будь-які показчики руху до найпростішого укриття. На маршрутах підходу, а також на будівлях поблизу немає вказівників (стрілок напрямку), що унеможлиблює швидкий пошук укриття під час повітряної тривоги.

Відповідність п. 3, 4 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

2. Доступність укриття (відчинений/зачинений вхід, наявність замків/ключів і у кого)

Так

Ні

Примітка: Відповідальна особа чинила опір та не допускала моніторингову групу до проведення перевірки об'єкта цивільного захисту. Доступ було отримано виключно після виклику та втручання представників Національної поліції України. Відповідно до законодавства України в умовах воєнного стану, балансоутримувачі зобов'язані забезпечувати безперешкодний доступ контролюючих та моніторингових органів до об'єктів ЦЗ. Навмисне перешкоджання містить ознаки правопорушення та суперечить вимогам Кодексу цивільного захисту України.

Відповідність п. 3 Глави 1 Утримання та експлуатація сховищ Розділу III. Утримання та експлуатація сховищ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

3. Наявність у приміщенні вікон

Так

Ні

Примітка: _____

4. У разі наявності вікон у приміщенні чи наявні елементи захисту віконних прорізів (металеві ставні, захисні жалюзі тощо)

Так

Ні

Примітка: _____

Відповідність п.2 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

5. Наявність вентиляції

Так

Ні

Примітка: На час перевірки не вдалося перевірити на справність вентиляцію, через відсутність світла. Система вентиляції (витяжка) перебуває в занедбаному стані.

Відповідність п. 5 Глави 4 Утримання та експлуатація систем вентиляції Розділу III. Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

6. Наявність освітлення/електроенергії

Так

Ні

Примітка: Під час перевірки електропостачання на об'єкті було відсутнє.

Відповідність п. 9 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

7. Рівень захищеності: наявність сторонніх предметів, сміття, речей, що ускладнюють вільний доступ і перебування

Захищене приміщення

Не захищене приміщення

Примітка:

Відповідність п. 6 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

8. Доступність до приміщення маломобільних груп

Наявні засоби

Відсутні засоби

Примітка: Повна відсутність інклюзії (як на вході, так і всередині приміщення) для маломобільних груп населення (МГН), немає жодних пандусів, дерев'яних або металевих трапів.

Відповідність п. 6 Розділу II. Загальні вимоги до утримання та експлуатації фонду захисних споруд Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

9. Температура в укритті

Задовільна

Не задовільна

Примітка:

Відповідність п. 8 Глави 4 Порядок заповнення фонду захисних споруд і перебування в ньому Розділу VI. Експлуатація та утримання об'єктів фонду під час його приведення в готовність та використання за призначенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

10. Ознаки сирості: наявність плісняви, вологи на стінах, стелі чи підлозі

Наявні

Відсутні

Примітка: У приміщенні укриття виявлено відшарування та обсіпання будівельних матеріалів зі стін.

Відповідність п. 7 Глави 4 Порядок заповнення фонду захисних споруд і перебування в ньому Розділу VI. Експлуатація та утримання об'єктів фонду під час його приведення в готовність та використання за призначенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

11. Наявність засобів пожежогасіння

Так

Ні

Примітка: За результатами перевірки система пожежогасіння в укритті відсутня; наявні лише первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники), які розміщені при вході в укриття.

Відповідність п. 2 Глави 2 Оцінка стану готовності об'єктів фонду Розділу V. Організація заходів з утримання, експлуатації та обслуговування об'єктів фонду Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

12. Облаштування

Кількість сидячих місць

Кількість лежачих місць

Примітка:

Відповідність п.2 Розділу V. Утримання та експлуатація споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

13. Зручність та придатність до використання:

Місця для сидіння та лежання в недостатній кількості.

14. Наявність шанцевого інструменту (лопата штикова та совкова)

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: Всупереч вимогам до обладнання захисних споруд, в укритті повністю відсутній необхідний комплект шанцевого інструменту.

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

15. Наявність технічної води

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: Запаси питної та технічної води є недостатніми

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

16. Наявність питної води

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: Укриття укомплектоване питною водою в обсязі, що не відповідає встановленим нормам.

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

17. Наявність запасу продуктів

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: Продукти харчування відсутні, через сплив терміну придатності.

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

18. Наявність засобів первинної медичної допомоги

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка:

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

19. Наявність виносних баків, що щільно закриваються, для нечистот

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка:

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

20. Наявність приладів безперебійного живлення

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: В укритті відсутні джерела безперебійного живлення, необхідні для підтримання автономного функціонування критичних інженерних мереж.

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

21. Наявність санвузлів

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка:

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

22. Наявність системи зв'язку (wi-fi мережі)

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Примітка: В укритті відсутні будь які енергозалежні технології, системи живлення, включаючи мережу Інтернет.

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосовання) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

23. Наявність системи оповіщення (про оголошення загрози/відбій загрози)

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Відповідність п.3 Розділу IV. Облаштування (приспосування) НУ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

Так

Ні

Примітка: В укритті відсутня, як зовнішня система оповіщення, відсутній інтернет та зв'язок, позбавляє громадян можливості координувати дії чи викликати екстрені служби

Відповідність Глави 7 Утримання та експлуатація систем зв'язку і оповіщення Розділу III. Утримання та експлуатація сховищ Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09 липня 2018 року № 579

24. Наявність системи відеоспостереження

**за рішенням балансоутримувача може бути забезпечено*

Так

Ні

Рекомендації за результатами моніторингового візиту:

1. Перешкоджання діяльності моніторингової групи

Відповідальна особа чинила опір та не допускала моніторингову групу до проведення перевірки об'єкта цивільного захисту на базі Херсонського державного аграрно-економічного університету, м. Херсон, вул. Садова, 17. Доступ було отримано виключно після виклику та втручання представників Національної поліції України. Відповідно до законодавства України в умовах воєнного стану, балансоутримувачі зобов'язані забезпечувати безперешкодний доступ контролюючих та моніторингових органів до об'єктів ЦЗ. Навмисне перешкоджання містить ознаки правопорушення та суперечить вимогам Кодексу цивільного захисту України.

- **Рекомендації:** Провести службове розслідування щодо дій відповідальної особи. Забезпечити неухильне виконання вимог законодавства щодо допуску уповноважених осіб для проведення перевірок стану готовності споруди.

2. Доступу, маркування, документація

- Укриття постійно зачинене для населення.
- Відсутні покажчики руху (маршруту) до споруди та додаткові таблички.
- Балансоутримувачем не надано Акт обстеження ДСНС.

Виявлені недоліки це пряме порушення **Постанови КМУ № 138** та **Наказу МВС № 579**. Об'єкти ЦЗ в умовах військової агресії РФ (зокрема у прифронтовому м. Херсон) повинні перебувати у стані постійної готовності та бути цілодобово

відкритими для населення або мати чіткий і швидкий алгоритм доступу. Наявність показників та інформаційних табличок встановленого зразка є обов'язковою для забезпечення оперативної евакуації громадян.

- **Рекомендації:**

1. Забезпечити цілодобовий безперешкодний доступ до укриття для населення.
2. Виготовити та розмістити на вході інформаційну табличку встановленого зразка, а також розставити показники руху до укриття відповідно до вимог Наказу МВС № 579.
3. Надати моніторинговій групі (або органам контролю) чинний Акт обстеження ДСНС, а у разі його відсутності — терміново ініціювати комісійне обстеження за участю фахівців ДСНС.

3. Технічний стан, інклюзивність та інженерні мережі:

- Повна відсутність інклюзії (як на вході, так і всередині приміщення) для маломобільних груп населення (МГН).
- Незадовільний санітарно-технічний стан: відсутній ремонт.
- Вкрай недостатнє освітлення. Повна відсутність будь-яких джерел альтернативного (аварійного) живлення.
- Система вентиляції (витяжка) перебуває в занедбаному стані.

Згідно з Вимогами Наказу МВС № 579, приміщення споруд ЦЗ повинні бути сухими, чистими та забезпечувати безпечне перебування людей. Споруда має бути забезпечена надійним електроживленням та справною примусовою або природною вентиляцією. Забезпечення безбар'єрності (інклюзії) регламентується ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд».

- **Рекомендації:**

1. Розробити проєкт та облаштувати вхідну групу і внутрішні зони засобами доступності для МГН (пандуси, поручні, металеві або дерев'яні трапи тощо).
2. Передбачити в укритті спеціально обладнані місця для осіб з інвалідністю (поручні, місця для сидіння/лежання).
3. Провести невідкладні ремонтні роботи.
4. Для дотримання всіх будівельних норм цивільного захисту, встановити електромережі прописані у відповідному ДБН (Державних будівельних нормах) та альтернативне джерело живлення (генератор або станцію резервного живлення).
5. Провести технічне обслуговування, ремонт або повну заміну елементів вентиляційної системи (витяжки).

4. Санітарно-гігієнічне та матеріально-технічне забезпечення

- Санітарно-гігієнічна кімната (санвузол) у незадовільному стані та потребує проведення капітального ремонту.
- Місця для лежання в недостатній кількості.
- Лікарські засоби в аптечці протерміновані; відсутнє маркування/позначення місця розташування аптечки.
- Відсутні продукти харчування тривалого зберігання.
- Запаси питної та технічної води є недостатніми.
- Відсутні будь-які засоби зв'язку (телефонний зв'язок, інтернет, радіоповіщення).

Недотримання мінімальних стандартів життєзабезпечення населення в укриттях, визначених Наказом МВС № 579. Захисна споруда повинна забезпечувати автономність перебування людей щонайменше на 48 годин. Це включає наявність справного санвузла (або біотуалетів), запасів сертифікованої питної води з розрахунку 2-3 літри на особу на добу, належних місць відпочинку, придатної аптечки та засобів зв'язку для координації з екстреними службами.

- **Рекомендації:**

1. Облаштувати санітарно-гігієнічні кімнати згідно регламенту державних будівельних норм (ДБН).
2. Оновити склад аптечки першої медичної допомоги, вилучити протерміновані ліки та встановити міжнародний показник «Аптечка».
3. Створити та постійно оновлювати недоторканий запас продуктів тривалого зберігання.
4. Забезпечити нормативний запас бутильованої питної та технічної води
5. Провести інтернет (Wi-Fi) або встановити підсилювачі мобільного зв'язку, забезпечити наявність радіоприймача.

5. Пожежна безпека

- Повністю відсутня система протипожежної сигналізації, укриття не забезпечене первинними засобами пожежогасіння.

Порушення «Правил пожежної безпеки в Україні» (Наказ МВС № 1417) та Наказу МВС № 579. Будь-який об'єкт масового перебування людей, особливо підземний або заглиблений, має критичний рівень пожежної небезпеки у разі відсутності систем виявлення вогню та задимлення.

- **Рекомендації:**

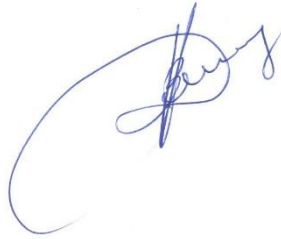
1. Встановити систему протипожежної сигналізації та оповіщення про пожежу.

2. Укомплектувати споруду первинними засобами пожежогасіння (вогнегасниками порошковими/вуглекислотними) згідно з нормами належності.

Висновок: У зв'язку з вищевикладеним, об'єкт цивільного захисту (укриття) оцінюється як «не готовий до прийому населення». Балансоутримувачу та відповідальній особі виконати надані рекомендації.

Додаток: фотоматеріали на 2 арк.

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Василь ДОНЕЦЬ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботи Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини**

Наталя ВАСИЛЬКОВЕЦЬ

**Регіональна координаторка взаємодії
з громадськістю при представнику
Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини у Миколаївській та
Херсонській областях**

Наталія МАТВЄЄВА

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

